

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség: Strada Printul Carol
(Szilágyi Dezső-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut)

Poincare nem hajlandó a békeszerződések revíziójára A szövetségesek kitartására buzdít

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Poincaré charlovillei tartózkodása alatt háromszor mondott beszédet. A nagy ünnepélyességgel történt fogadásnál

emlékeztetett a német megszállás borzalmaira.

— Olyan emlékek ezek — mondotta — amelyeket elfelejteni nem lehet soha. Ezután az ardennei departement gyűlésére ment és beszéde végén kijelentette, hogy Franciaországot szilárdan hatja át az elhatározás, hogy

tovább folytatja a megkezdett politikát, amelyet a kamara is helyesel

és amely tényleg megfelel az ország általános óhajának.

Harmadik beszédét a hadiemblek felavatásánál mondotta és

emlékeztetett a szövetségesek szolidaritására

és annak a reményének adott kifejezést, hogy a megkezdett munkát békében együtt fogják befejezni. A szövetségesek egyetemes megmentette Franciaország életét, valamint külön-külön minden szövetséges életét. Lehetetlen tehát, hogy ez

az egység hiábavaló legyen ilyen időben.

amikor a szorongatottak megmenekültek.

Franciaország mindig készen áll olyan könnyítések keresésére, amelyek közös akciót tenné nek lehetővé. Ahelyett, hogy

zálogvételi törvényessége felett vitába bocsátkozhatnánk

helyesebb volna ha mindkét fél gyakorlati megoldásra törekednének.

Európa gazdasági és erkölcsi egyensúlyát csak olyan béke állíthatja helyre, amely szilárd alapon épült, amely biztosítja az igazság uralmát. Ilyen béke azonban

az aláírt szerződéseknek lojális teljesítését követeli.

Poincaré végül így fejezte be beszédét:

— Barátaink, akik oldalunkon küzdöttek tartsák szem előtt a történelem tanulságait.

Az igazságtalanságon alapuló béke valamenynyire mindig bizonytalan és romlandó.

— Még bizonytalanabb az olyan béke, amelyet az igazságosság alapján akartak felépíteni.

Nem sok jót vár Anglia a francia választól

Londonból jelentik: A francia és a belga kormány válasza valószínűleg szerdán érkezik meg Londonba.

A Párisból érkező hírek amelyek Poincaré válaszában tartalmát előre jelzik, nem alkalmasak arra, hogy Angliában

optimizmust keltsenek.

A válasz e szerint alig fog el-

ni, de engedték, hogy az alapokról eltávolodjanak.

Ne nyuljunk tehát a szerződésekhez,

jussunk egyetlen elhatározásra, hogy a vállalt kötelezettségeket tiszteljük és azoknak tiszteletet szerezzünk.

térni eddig hangoztatott érveléseitől.

A Times szerint Anglia nagy áldozatokat hozott Európa békéjének helyreállítása érdekében, amikor a követeléseit leszállította. Ha ezt visszautasítják, többé nem újíthatja meg ajánlatát ilyen nagylelkű formában.

Párisból jelentik: Az angol jegyzékre adandó választ kedden küldik el Londonba.

Száztizezer bányász sztrájkba lépett Csehországban

— Az Estilap eredeti távirata. —

Prágából jelentik: A csehországi bányászok sztrájkja ma kezdődött meg. A sztrájkban

110 ezer szénmunkás és ötezer kokszmunkás vesz részt. Tartanak az általános sztrájktól.

Mi lesz az Orsolya-zárda tanítónőképezdjével Megfosztják-e nyilvános jellegét?

Kiméletlenül kezd ismét rájágni a rud a magyar egyházak iskoláira. A Népszövetség küldöttének erdélyi körútja először mintha enyhítette volna a helyzetet és Pteancu ur. akinek tevékenysége eddig jóformán csakis a magyar iskolák elleni vádiratok szerkesztésében merült ki, — alig két héttel ezelőtt Kolozsvárról a magyar egyházak közös értekezletén minden kulturális sérelem visszavonhatóan reparációját ígerte. Aztán, hogy Kolozsvárról Bukarestbe utazott, egyik közoktatásügyi miniszteri rendelet a másik után fosztotta meg létalapiától: a nyilvánossági jogtól Erdély sok százéves, nyugateurópai nivóju magyar iskoláit. Elég, ha a zilahyi Wesselényi-kollégium és a kolozsvári Marianum nyilvános-

ági jogának minap történt megszüntetésére mutatunk rá.

A kulturális zónának kijelölt Nagyvárad fokozott mértékben kell, hogy érezze Pteancu ur közoktatásügyi tevékenységének hatását. A váradai zsidó iskolák ellen indított offenzívája nem mai keletű és feltételei, a

miktől a zsidó liceum és a többi iskolák nyilvánossági jogának további fenntartását függővé teszi. közismertek. Mára, vagy holnapra pedig újabb szomorú meglepetés készül. Beavatott helyről azt az információt kapjuk, hogy az Orsolya-zárda tanítóképzőjének nyilvánossági jogát felfüggesztették. Érdeklődünk a tanítóképző igazgatóságánál, ahol abszolút biztonsággal ma még nem tudtak nyilatkozni a dologról. A tankerületi főigazgatóság egyelőre szintén nem tud ilyen rendelkezésről.

Szeretnők, ha információink ebben az esetben téves volna, jöllehet tulságosan optimistának lenni nem szabad, mert hasonló esetekben — sajnos — megszokhattuk, hogy nem zörög a haraszt... De mégis akarnék hinni, hogy nem fosztják meg nyilvánossági jogától ezt a tanítóképzőt, amely nemcsak a magyar kultúrának, de egész Bihar-megye művelődésének multban és jelenben egyaránt egyik legfontosabb tényezője. Tanulóik között mindenkor tekintélyes számmal voltak románok is, akik minden kétség nélkül meggyőződhetek róla, hogy az Orsolyák tanítóképzője politikától függetlenül csakis a nevelésnek, az oktatásnak volt tiszta hajléka annak a nevelésnek és oktatásnak, amely kicsinyes politikai szempontokon túl, az emberiség legmagasabb eszményeire és céljaira irányította a tanítványok figyelmét. Nem hihetjük, hogy tönkre akarják tenni ezt az iskolát.

MAI ZÜRICH NYITÁI:

BERLIN — — — —	000080
NEWYORK — — — —	553
LONDON — — — —	2517
PÁRIS — — — —	3075
MILANO — — — —	2375
PRÁGA — — — —	1615
BUDAPEST — — — —	00325
BUKAREST — — — —	250
BÉCS — — — —	0007775

Merénylet vagy betörés?

A német kancellár veszedelemben

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A híresztelésekkel szemben, hogy a birodalmi kancellár ellen merényletet követtek el, megállapították, hogy vasárnap este az őrség a birodalmi kancellár palotájának kertjében két férfit vett észre, akik felszólításra futásnak ered-

tek. Az őrség rájuk lőtt, de a lövések nem találtak.

A rendőrség azt hiszi, hogy esetleg betöréses lopás kísérletéről van szó, s nem lehetetlen az sem, hogy a kancellár hivatali szobájából diplomáciai aktákat akartak ellopni.

DORIAN Filmszínház**Kedd Szerda****A borzalmak útja****Kalandor dráma 5 felvonásban****A főszerepben:****Lucy Doralne
Alfonz Fryland
Solm gróf****Ezt megelőzi:****Nagynénik
szentháromsága**
Vígjáték 4 felvonásban
Kettős Dorian műsor!**HIREK**

* Vostinár főjegyző visszatért szabadságáról. Dr. Vostinár János főjegyző szabadságáról visszaérkezett és ma újból átvette hivatala vezetését.

* Munkaügyi inspektor Nagyváradon. Ma délelőtt Nagyváradra érkezett Pilat munkaügyi inspektor, aki a minisztérium megbízásából látogatást tesz az összes jóléti intézményeknél és kórházakban. Pilat inspektort dr. Feder Ottó kaulauzolja a városban.

* Tankréd Constantinescu lesz Mosoiu miniszter utódja. Bukarestből jelentik: Az Adeverul tudni véli, hogy a parlament megnyitása idejére halasztják el a kormányban történendő változásokat. Így Mosoiu tábornok közlekedésügyi miniszter átveszi a közmunkaügyi tárcát. A közlekedésügyi miniszter Tancred Constantinescu a C.F.R. vezérigazgatója lesz. (Rador.)

A „28-as

Sarkadi Aladár vendégjátéka. Ma, kedden este kezd meg Sarkadi Aladár két napra tervezett vendégjátékát az Atlantic nyári moziban. Zerkovitz nagyszerű kabaré-operettjében a „28-as”-ban játsza a címszerepet a tipikus pesti Zsidó hordárt, mely szerepet Budapesten hat hónapig játszotta egyfolytában. A hordár szerepében Sarkadi anynyi ötletességgel és kedvességgel játszik, hogy a közönség ki nem fogja a kacagásból. Balogh Böske, a közkedvelt primadonna a hordár leányának szerepében temperamentumos játékaival és graciózus táncaival nagyszerűt fog produkálni. Az operett többi szereplője és a balett méltó keretet adnak Zerkovitz fülbemászó muzsikájú darabjának. A 28-as-ra jegyeket elővételben árusít az Atlantic pénztár.

* A hadügyminiszter meg van rendülve... Kolozsvárról jelentik: Mardarescu tábornok hadügyminiszter megjelent az aranyosgyéresi katasztrófa színhelyén és megrendülve hallgatta a jelentést a borzalmas katasztrófáról. (Rador.)

* Bihari Sándor Szatmárra szerződött. Bihari Sándor, a nagyváradai színház volt kitűnő baritonistája és bonvivánja Gróf Lászlóhoz a szatmári színház igazgatójához szerződött.

* A munkásotthon-estély nagy sikere. A Lydo kerthelyiségében vasárnap este lezajlott munkásmulatság egyike volt a szezon legsikerültebb estélyeinek. A hívós idő ellenére oly nagy tömeg lepte el a Lydo parkját, hogy az 1500 főre berendezett helyiség szűknek bizonyult. Ember ember hátán szorongva hallgatta végig az igazán nívós műsort. Baranyai Jolán csengő hangja kitűnően érvényesült a szabad ég alatt, Békefi és Perényi nagy hatás mellett debutáltak. Különös feltűnést keltett egy pesti vendég Balasa Sándor föllépése, aki Ady és Gyagyovszky verseket szavalt hatalmas erővel és alig győzte a ráadásokat. Nagyon jó volt a „Gutenberg” dalkör és a kolozsvári „Törekvés” énekkar. A műkedvelő gárda tagjai közül különösen Vermes, Varga, Hoffmann Böske, Szabó Böske és Hoffmann Mancsi voltak nagyon jók. A színházi zenekar hajnali három óráig húzta a táncra. A mulatság anyagilag is elég jól sikerült és 30.000 lei körüli összeg maradt tisztán a munkásotthon javára.

* Bécs és Prága football-küzdelmé. Bécsből táviratozzák: A Bécs-Prága közti footballmérkőzés eredménye általános meglepetésre 2:1 az osztrákok javára.

* Lya Mara — Napoleon leánya. Ma, kedden mutatja be először az Apolló mozgósínház a Napoleon leánya című 6 felvonásos filmet. A rendkívül hatásos és kedves meséjű film főszerepét — Napoleon leányát — Lya Mara, a legbájosabb filmművész nő játsza. A rendkívül szépségű film szerdán és csütörtökön is műsoron marad. Előadás kezdete 6 és 9 órakor.

* Ne féljen az időjárás változásaitól. Hűléstől, huruttól megóvja testét, ha állandóan Brázay sóborszeszt használ. Mindenütt kapható.

* Itt vannak Bécsből a legszebb, legelegánsabb fehér és színes film-kalapok a „RITA” kálap-szalomban (Teleki-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.

Ma kedden vagy holnap szerdán nézze meg
a 28-as
kabaré operettet az
„ATLANTIC”
nyári moziban
Főszereplők: Sarkadi Aladár, Balogh Böske, Sebastyén Jenő és Jakabffy Sándor
Előadás kezdete 9 órakor

* Magyar-német vízipóló mérkőzés 4:1. Bud. tud. táviratozza: A Budapest-Magdeburgi uszó és vízipóló mérkőzéseknek második napján a németek az egyéni számokban ismét nem indítottak versenyzőket. A részletes eredmények közül különösen érdekes lefolyású volt a vároközi 66 méteres staféta, amelyet Magdeburg nyert meg. Sipos Márton a német csapat első indulóját Rademacher világrekordert két méterrel veri, de a veszteséget a többi német uszó csakhamar behozza. A válogatott vízipóló mérkőzést Magyarország nyeri 4:1 arányban, 3:0-as féldő után. A németek egyetlen góljukat két magyar játékos kiállítás után érik el.

* Kettős műsor a Dorian-Filmszínházban. Két nagyszerű darab kerül ma vetítésre a Dorian-Filmszínházban. A „Nagynénik szentháromsága” című 4 felvonásos vígjátékban Lotte Neumann és Huszár Károly (a közönség kedvenc Pufija) alakítják a főszerepeket. „A borzalmak útja” című 5 felvonásos kalandorfilmben, melyet Kertész Mihály rendezett, a szépséges Lucy Doralne, Alfonz Fryland és Salm gróf játszanak. A 9 felvonásos, óriás műsor csak két napig, kedden és szerdán látható a Dorian-Filmszínházban.

* „Splendid” cég alatt a Kosuth-uccában a Hungária cipőgyárral szemben elsőrangú férfi kalap és uridivat üzlet nyílt meg. Mielőtt szükségletét beszerezni győződjék meg az új üzlet kiváló izléses cikkeiről és rendkívüli olcsóságáról.

Papirhulladékot

bármily mennyiségben

vesz**SONNENFELD A. R.-t.**

Szállágyi Dezső-utca 6 sz.

Meghívó

Az Egyesült Nagyváradai László és Hunyady Gözmalmi Részvénytársaság

XXIV-ik rendes közgyűlést

folyó 1923. évi augusztus hó 30-án, délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor saját helyiségében (Str. Aurel Vlaicu 8. szám) tartja meg és arra részvényeseit alapszabályainak 22-ik §-a értelmében ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg 1922 évről, az arra vonatkozó jelentéssel és indítvánnyal.
2. A felügyelőbizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása és az 1922. évi tiszta nyereség feletti intézkedés.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. 2 felügyelőbizottsági tag megválasztása.
6. Határozathozatal a vállalat nacionalizálása tekintetében.

7. Határozathozatal az alapítóknek a jelenlegi 1.200.000 Lei-ről 6.000.000 Lei-re leendő felemelése tárgyában.

8. Az alapszabályok 17-ik §-ának módosítása.

9. Esetleges indítványok.

Azon részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni kívánnak, az alapszabályok 22-ik §-a értelmében részvényeiket a szelvényekkel együtt augusztus 27-ig tartoznak a társaság pénztárána letéti elismervény ellenében mely egyúttal belépti jegyül szolgál, letétbe helyezni.

A mérleg, valamint a felügyelő bizottság jelentése augusztus 19-től kezdve a társaság irodájában megtekinthető.

Oradea-Mare, 1923. augusztus 18-án.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla 1922. december 31-én. Vagyoni: László és Hunyady-malom: Arpagyöngygyár Lei 520.429.62, Siklos raktár építmény a László telepen Lei 24612.33, Siklos raktárépítmény a Hunyady telepen Lei 7216.30,

Buza és lisztraktár a László telepen Lei 41807.02, Szerelvények Lei 7350.—, Anyagkészlet Lei 150286.10, Fakészlet Lei 79344, Zsákkészlet Lei 653525.—, Fogat- és igásszekerek Lei 35.000.—, Örlemény és gabonakészlet Lei 6.018.243.80, Készpénz 144.426.88, Biztosítási díjak előre fizetve Lei 1.444.485.81, Értékpapírok Lei 563.816.03, Letéti értékpapírok: vasuti letét Lei 17.900.—, vevők és ügynökök óvadéka Lei 37400.— = Lei 55300.—, Adósok követeléseink pénzügyintézeteknél és egyéb feleknél Lei 17.199.523.88, követeléseink gyártmányért folyó számlákon Lei 6.566.198.50 = Lei 23.765.772.38, Összesen Lei 33.511.565.27.

Teher: Részvénytőke Lei 1.200.000.—, Általános tartalék: alap Lei 300.000.—, Értékesítési tartalékalap Lei 1.110.525.87, levonva 1922 évi pótbeszerezéseket Lei 38.808.09, hozzáadva 1922 évi dotáció Lei 60.000.—, Lei 1.131.717.78, Tisztviselői nyugdíjalap Lei 250.000.—, Hitelezők: követelések folyószámlákon irányunkban Lei 28.625.770, 40 bani, Letéti értékpapírok: vasuti letét Lei 17900.—, vevők és ügynökök óvadékai Lei 37400.—, Lei 55300.—, Készpénz-óvadék Lei 6229.60, Biztosítási kötelezetvények Lei 1.226.136.65, Fel nem vett osztalék Lei 46830.—, Nyereség áthozat 1921. évről 87013.54, Nyereség 1922. évben 582567.30 = Lei 669580.84, Összesen Lei 33.511.565.27.

Nyereség és veszteség-számla 1922 december 31-én. Tartozik: Tűzbiztosítási díjakért Lei 554941.57, Adóért Lei 131226.88, Kamatokért Lei 528707.57, Értékesítési tartalékalapnak: a László és Hunyady malom telepek gép- és malomberendezéseinek és felszereléseinek értékesítési pótlására Lei 60.000.—, Nyereségáthozat 1921 évről Lei 87013.54, Nyereség 1922. évben Lei 582567.30 = Lei 669580.84, Összesen Lei 1944456.86.

Követel: Nyereségáthozat 1921. évről: Lei 87013.54, Előző évben leírt kéteskövetelésekből befolyt Lei 2800.—, Bruttónyereség az üzemeltetések levonása után Lei 1.854.643.32, Összesen Lei 1.944.456.86.

A vörös Krauszt is megadóztatták

Már a hordárság se pálya

Várad sokféle specialitása közt bizonyára nem utolsó nevezettség a hórihorgas vörös ember, aki husz esztendeje posztol a Royal előtt. Piros sipkája meszsze virit az utca forgatagában, mint a pipacs és sokszor óraszám nekidül a rácsnak és falja az újságot, amint illik is, hogy a világ sorjáról pontosan informálódjék egy olyan derék hordár mint Krausz bácsi. Igaz, hogy aztán a Ruhr politikáról vagy a vásárpénztár problémáiról precíz értesülései vannak s öröm hallgatni vitáit öreg, dörögő kollegájával akinek a világfelfogása némileg konzervatívabb. Pláne amióta az emlékezetes autóbaleset érte, amikor a részeg soffőr egyszerűen behajtott a terrasra és a vén hordárt tiz lépésre betaszította. Kétezer forint kártérítést követelt szegény.

— Micsoda? — fortyant fel az autó gazdája — Ha elküldöm a Rédey kertbe, elég öt pengő, most meg tiz lépésért kétezer forint kéne?

Hogy ilyen gonoszak az emberek, nemcsoda ha az öreg közszolga más szemmel nézi a világot. Külömben se csoda ha az életéről kedvezőtlen a véleménye s ebben megegyezik a vörös Krauszsral, mert hiszen már a hordárság se pálya. Nem megy a seft, nem lehet beülni megélni. — En fizessek adót? — rémüldözött szegény Krausz bácsi ma az adókövető bizottság előtt — éppen én? Miből?

A vörös Krauszt ugyanis beidézte a bizottság, mert hát az ő szomorú kis egzisztenciáját is meg kell terhelni adóval.

— Mindenkinél kell adót fizetni — mondják a bizottságbeli urak — maga is keres.

Krausz behuzta csonkos vállai közé a hirtelenszöke szomorú fejét:

— Nem mondom nagyságos urak, keresek. Hogyne. Keresek egy jóra való kuncsaftot néha reggeltől estig de nem találok.

— Valamiből csak kell élni — vetik ellene.

— Meg is élek, csak azt ne tessék kérdezni hogyan. A hernyó is megél a fán pedig annak nem kell mászás ládát cipelni öt-tíz leiert.

— Hát mi a napi jövedelme?

— Azt tessék kérdezni mi volt. Mert valamikor volt. Valamikor jött egy-egy ur: nézze Krausz itt ez a levél vigye el ezt a levelet... nem is kellett többet szólni, mindent kitaláltam és diszkrét voltam, mint a sir. Nagy volt úgy hogy egy-egy úr a finom assozny intett, lassan somfordáltam utána, elég volt egy szó, elég volt, ha kivette a zsebkendőjét és az orra elé tartotta, már én tudtam mi a dolgom. Aztán volt egy-két jó cimem, egy-két tippem... ej nagyságos urak, akkor nem mondom volt jövedelmem, ha kellett volna adót fizetni, telt volna...

— No de azért most se panaszkodhat, hiszen most is vannak fiatal urak meg asszonyok...

Krausz bágyadtan legyintett a roppant tenyerével:

— Tessék hagyni. Most más képp csinálják. Nem kell hordár. Ki vannak rafenézozva. Néha egy hónap alatt nem látok levelet. Most csak sürgönyt viszek a

postára, a sürgönyben se szerelemről van szó, hanem Mendli ur kérdezi: meg vannak-e még a macolák... Ne tessék engem bántani instálom.

De azért Krausz bácsit mégis csak megadóztatták.

A dollaré a jövő

Az amerikai pénz mint értékmérő világstandard

— Párisi tudósítás —

A dollár olyan árucikk lett a világpiacra, mint a petrolium, a réz, a gyapot, a rizs vagy a tea. Minthogy a dollár mögött teljes az aranyfedezet árunak tekintik, melynek mindenkor árfolyamát a kereslet és kínálat állapítja meg.

Érdekes, hogy itélük meg itt Franciaországban a dollár jövőjét és értéklődését. A dollár értéklődése két szempontból ítélhető meg: politikai és általános közgazdasági szempontból. A politikai szempont súlypontja itt ma a Ruhr-kérdés. Ha e fontos és Franciaországra nézve olyannyira vitális kérdésben az entente-államok meg tudnak egyezni, úgy a dollár értéklődése itt csupán az általános közgazdasági helyzettől függ. Ha — amitől sokan félnek — a Ruhr-kérdésben Franciaország és Anglia között szakításra kerül a dolog, úgy függetlenül a dollár nemzetközi értékelésétől, — Párisban a dollár nagy áremelkedése és a francia frank nagy árhanyatlása várható.

E politikai és szubjektív oldaltól azonban eltekintve is, francia pénzügyi körökben nagyon szilárdak a dollár áralakulásának kérdésében. Különösen szilárd a dollár 1923. június 18-ika óta. Ez a dátum az, mely mint pénzügytörténeti nap, még évtizedek múlva is határkövet fog jelenteni az egész világ pénzügyeinek és valutáinak fejlődésében.

1923. év június 18-án kötötte meg Anglia az Egyesült Államokkal pénzügyi egyezményét, mely nem kevesebb, mint 61 esztendőre nézve kötelezi Angliát évenkénti részletekben lefizetni háborús tartozását.

Kérdés természetesen elsősorban az, hogy honnét fogja Anglia beszerezni évenkénti esedékes sok százmillió dollárnyi szükségletét? Külkereskedelméből? Ebből aligha. Anglia külkereskedelmi mérlege az Egyesült Államokkal szemben 1914. óta állandóan passzív.

Franciaország eladósodása Angliával és Amerikával szemben még sokkalta súlyosabb. Itt Párisban és egész Franciaországban senki sem él abban az illúzióban hogy Amerika akár csak egy centimeot is el fog engedni Franciaországnak követeléséből. Viszont Franciaország Amerikával szemben fennálló tartozásának megfizetését „nemzetközi becsület”-nek tekintik.

Mikor Anglia június 18-án megkötötte megállapodást Amerikával, mint jó kereskedő természetesen számításba vette saját adóssainak kötelezettségét is. Amint hogy Anglia nem kért egy centnyi engedményt sem Amerikától, épúgy nem hajlandó Anglia sem elengedni egy fillért se saját adóssainak. Anglia főadósai pedig: Franciaország és Németország.

Franciaország csak úgy hajlandó fizetni, ha viszont ő is megkapja saját adóssától: Németországtól követelését. Franciaország követelése pedig Németországgal szemben kb. 45 milliárd aranymárkára tehető. Ezen 45 milliárd aranymárkán felül természetesen Németország közvetlenül tartozna megfizetni Angliának vele szemben fennálló háborús adósságát is. Körülbelül 660 millió aranymárka azonban, melyet Németország köteles évenként Angliának megfizetni. Hogy hány évig tart e kötelezettség? Ez még bizonytalan.

Tény csak az, hogy valaki, Anglia vagy Németország fizetni fogja az évi 660 millió aranymárka értékű dollárt Amerikának. Ennélfogva nem kell nagy jóstehetség annak megállapítására, hogy beláthatatlan időnkig a dollár egy olyan cikk lesz Európában, mely iránt a kereslet mindig intenzív lesz.

Akár Anglia fogja összevásárolni a dol-

Két főcenzor letartóztatása

Kilopták az amerikai levelekből a dollárokat

Nagy feltűnést keltett pár nappal ezelőtt az a hír, hogy a besszarábiai cenzorfőnököt és helyettesét letartóztatták. Egy kisenewi újság nyomán az Adeverul most a következő érdekes tudósítást közli erről a letartóztatásról:

— Akik bennünket cenzuráltak, akik a betűvel szemben védtek az állam biztonságát Besszarábiában, azokat most letartóztatták, mert az az alapos gyanu merült fel ellenük, hogy ajánlott levelekből pénzt loptak és felsegárulást is követtek el.

A két besszarábiai főcenzor nem is volt román állampolgár.

hanem a Dnyeszteren túlról való menekült. Az egyik egy Ghikis nevű odesszai fiatalember, a másik egy orosz Kalandor Bogatzky nevű, aki Wrangel tisztejének adta ki magát. Mindkét cenzor felbontotta a külföldről érkezett leveleket és ami pénzt és értékpapírt talált bennük, leginkább amerikai levelekből a dollárokat — egyszerűen zsebre vágta. Az eddigi vizsgálat folyamán annyi már kiderült, hogy

mindkét cenzor fizetést kapott németországi orosz monarchista könyvkiadótól.

Szenzációs regény a prostituáltokról

A Lerbier kisasszony szerzőjének új műve

A klasszikus ars poetica hívei (ha ugyan vannak még ilyenek) alig rár lap elvezetése után bizonyára shockinggel fogadják ezt a könyvet, amelynek szerzője ez alkalommal még inkább fenntartás nélkül mint a Lerbier kisasszonyban — tulkomolvan vette a goethei jelszót: „Greif hi-nein in's volle Menschenleben!” Victor Margueritte legújabb írása a „Prostituáltak”, nem új témához nyúl. A prostitúció eddig legismertebb regénye „A szent skarabeus” sok nyelven, sok ezer példányban forog viszont a verbaj, mint egyéni családi társadalmi válság okozója Brieuxnek szolgált hálás anyagul egy egészen elfogadható társadalmi színmű felépítéséhez. A Prostituáltak cselekményének fonalát az emberiségnek ez a kettős át-

lári, akár Németország, akár pedig, ami a legvalószínűbb, mind a két állam, egy bizonyos: a dollár nemzetközi értékelése csakis emelkedhetik. Anglia ott vásárolja a dollárt, ahol éppen kapja. Jelenleg a francia frankot dobja piacra és Párisban vásárol érte dollárt.

És a többi összes európai államok is elvannak adósodva Amerikával szemben, tehát ezek az adósok is vevői a dollárnak, nem pedig eladói.

Ha pedig egy árucikket, — jelenleg a dollárt — egész Európa csakis venni akar és ezzel szemben ellenértékül csak is termelését tudja adni és a termelés csökkenésben van: a következtetés csak egy lehet: Az eladósodott Európa valutái esni fognak, vagy legjobban esetben stabilizálódnak, a dollár pedig mint értékmérő világstandard irányítani és befolyásolni fogja Európa összes államainak pénzügyeit.

bolsevista röpiratokat szabadon beengedjen az országba. Különösen Bogatzki „dolgozott” kisebb üzleteket sem vetett meg. Ha jött egy-egy magánlevél valami orosz monarchistától, azt rendszerint nem mutatta be a katonai parancsnokságnak, hanem kisebb-nagyobb összegért átadta a címzettnek. Ugyanez a Bogatzki igen sok embert szöktetett át a Dnyeszteren, így saját fivérét is, aki vörös katona volt.

Házkutatás alkalmával

Bogatzkinál 14 rend rú-

hát, több aranycigarett-

fatárcát

és egy aranyórát találtak. Holott Bogatzkinak 2000 lei havi fizetése volt, amiből nem igen tellett így kiruházkodni.

Érdekes, hogy annak idején

a sziguranca ellenezte

Bogatzki kinevezését

főcenzorra.

mert előélete igen zavaros volt. Mégis, valami igen magas protekció folytán Bogatzkit kinevezték. Az sem utolsó, hogy „hü és megbízható szolgálatainak elismeréséül” Bogatzki nemrég megkapta a „Coroana Romanet” rendet.

ka, terheltsege, a prostitúció és a szifilisz — szövi. A perditá életre kárhoztatott cseledeleány, az éhbérmunka Seyllájából a prostitúció Charybdisébe menekülő varrónő sorsának halálvona-ta a párisi haute finance, a felső tízezer luetikusainak testi-lelki dekadens életével párhuzamos sinen robog. Ez Holbein „Haláltánc”-a, a XX. századba transzponálva.

Irányregény a Prostituáltak, a szó legteljesebb poitikai értel-mében. Margueritte most is, mint a „Garçonne”-ban, a társadalomnak, saját, fran-cia társadalmának (az egész vi-lág egy város!) szörnyű hazug-ságaira, szemérmertlenségére és gyávaságára mutat rá.

Margueritte feladatát műve-szibb módon oldotta meg, mint

Else Jerusalemt, aki szinte a jóságos német romantika rózsaszín kódébe burkolja a perditák életét. A dolog természetéből fogva, hogy hősei és hősnői, ha részvétünket ki is váltják, nem olyan rokonszenvesek, mint Lerbier kisasszony, de tisztán és rendületlenül áll mindenekfelett az író magasztos, felsőbbrendű erkölcsi felfogása.

Kérdés: Vajjon számíthat-e a város után Margueritte arra, hogy valaha visszaveszik a becsületrend lovagjai közé?

Vásárcsarnokot a Nagypiacra!

Mint több ízben megírtuk, Nagyváradon egy konzorcium alakult, amely tágas, modern vásárcsarnokot akar építeni, amely nemcsak az elárutók és a vásárlók közönség igényeit elégíti ki, de a vásárcsarnok területén belül gondoskodik raktárhelyiségekről és hűtőkamarákról is. A konzorcium minden tervét igen világosan kifejti abban a memorandumában, amelyet Turla Miklós dr és Kertész Ferenc dr a minap a városi tanácshoz benyújtottak.

A memorandum többek közt ezeket mondja:

A vásárcsarnokot körülbelül 6000 négyszögöl méternyi összterületen saját költségünkön terveznénk és építenénk fel a város által a Nagypiac téren kijelölt és jelenleg is Nagypiacnak használt területen.

Az építkezési költségeket teljes mértékben biztosítottuk és kötelezzük magunkat, hogy a vásárcsarnokot 30 év múlva teljesen díjtalanul bocsátjuk a város tulajdonába, természetesen, hogy a szerződés tartama alatt úgy adók, mint mindennemű illetékek, valamint az épület fenntartási költségek is a r.t.-ot fogják terhelni.

Hajlandók vagyunk a városnak eddigi helypénzjövödelmét teljes összegben garantálni és azt díjtalanul beszédni és beszolgáltatni. Végül bérbe adja a város a Nagypiac-térnek Zöldfa, Kossuth-uca és Andrányi-ház előtti parcelláját egészben, úgy, hogy az itten felépített vásárcsarnok körüli külső területen szintén a r.t. kezeli az elárutást. Természetesen ezen terület burkolási, tisztántartási és fenntartási költségei a r.t.-ot terhelik.

— Ennek ellenében a 30 éves bérleti idő tartama alatt kikötjük magunknak, hogy a vásárcsarnok bérlete, valamint a vásártartási jog szervezése és kezelése tekintetében szabadon és önállóan rendelkezessünk és ezen piaci közéletmezési cikkek elárutása kizárólag csak a vásárcsarnok területén legyen engedélyezve, természetesen a városi tanács által jóváhagyott szervezési, kezelési és díjszabályzatok alapján.

Ha a város hatósága hajlandó volna velünk a felépítésének befejezésétől kezdve 40 évi időtar-

tamra szerződést kötni, úgy ezen esetben 400, azaz négyszáz drb. egyenkint 500 lei névértékű részvényt ingyen költség és díjmentesen bocsátunk a város tulajdonába.

Miután ajánlatunk a város közönségének érdekeivel nem csak összeegyeztethető, hanem kifejezetten azon célt szolgálja, hogy a város az összes igényeket kielégítő és a fejlődésnek is tág teret adó vásárcsarnokhoz juthasson, ennél fogva kérjük ajánlatunknak sürgős tárgyalás alá vételét.

Reméljük, hogy a városi tanács a város polgárságának jól felfogott érdekében ajánlatunkat tárgyalás alá veszi és elfogadja, annál is inkább, mert a mai nehézközgazdasági és pénzügyi viszonyok mellett aligha lehet remény arra, hogy a város saját költségén a vásárcsarnokot felépíthesse és a szükséges 10—12 millió lei építkezési költséget befektesse.

Lloyd George beszéde a hazafiságról

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelentik:

A napokban megtartott kelta-kongresszuson Lloyd George is részt vett és azon nagyobb beszédet mondott a hazafiságról.

— A hazafiság megjelenési formája — mondotta — korszakonként más és más. Néha ragyogó szárnyu, megtört tekintetű angyal képében repül közénk és utján csak szeretetet, nagy tetteket, nemes felbuzdulásokat és ragyogó honfieriényt láttunk. Máskor a hazafiság démon képében jelenik meg, aminek sötét arcán torz indulatok fénylenek, aki rombolásban és értékek pusztításában leli kedvét, aki nem ismeri az egy Isten hitét és szeretetét és mint igaz pokolfajzat, fojtogatón tör rá mindenre amiben nem saját magát ismeri föl.

Az ilyen démonok légiószámra lepik el a szerencsétlen földet, tépik és marcangolják egymást és az embereknek nem adnak időt arra a felismerésre, hogy valamennyiüknek közös érdeke az angyaloké, hazafisághoz való megtérés, nem engednek időt arra, hogy a vértől és füsttől elkábított fejü vezetői a pusztítás hiábavalóságát megláthassák. Jellemzője a két hazafiság közti nagy különbségnek, hogy a szeretet hazafisága mindenütt egy, mindenütt változatlan és kiterjesztett szárnyai alá befoglal mindenkit, aki becsülettel és becsületben dolgozik. A gyűlölet hazafisága azonban ellentéteket akar elhínteni ember és ember között, a gyűlölet hazafisága, mindent, ami az országhatáron túlesik, ellenségnek és elpusztítandónak ítél, sőt az ország határán belül is kasztokra és rendszerekre osztva embertársait, hogy a gyűlölködésre, a pusztításra és alávalóságok elkövetésére jogcíme legyen. Mikor jön már el a szeretet hazafiságának

ideje, mikor látja már be az elöfört világ, hogy minden népnek, minden emberi csoportnak egyetlen igaz érdeke az, hogy mindenki erős, mindenki boldog és sorsával megelégedett legyen? Addig, amíg ez el nem következik, egyedül az isteni igazságban bízhatunk és minden erőnkkel ennek a célnak szolgálásába kell állítanunk.

Fehér, szürke, fekete róka boák kaphatók Szász Anna
Rákóczi-ut 30, jobbra

Perzsaszőnyeg gyönyörű mintával, legjobb minőségű 3x4 méter, 12 személyes evőeszköz és valódi ezüst dísz tárgyak díszmánya árú sürgősen eladó Sternbergnél
Szt László-tér 2. Telefon 15-45

Gépirónó

ki németül is tud, azonnal belépésre kerestetik.

Rimanóczy-utca 5. Holland Királyi Lloyd Irada.

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsertakarak, függönyök, hálósobák nagy választékban. Wertheim kassák minden nagyságban, lezállított árakban

Beck és Benjámin

Strada Copalniceanu (Várodi 725 Zsigmond)-u. 11. Telefon 1703

Bódis Ferenc

ékszerüzlete
Rákóczi-ut 1 sz.

Állandó nagy raktár arany, valamint ezüst és ékszerárakban. — Valódi schweitzl zsebórákban. — Szolid árak. —

Készít, javít, átalakít Vesz, elad, cserél
Villamos erőre berendezett ékszerkészítő ipartele
Nagy Sándor-utca 1.

Casino
TEMESVÁRI SÖR
külön klasszist képvisel

Eladó komplett lakásberendezés

amely áll ebédlő, háló, őr- és szalonból, teljesen új, továbbá

rövid zongora, velencei tükör

Rákóczi-ut 30 jobbra, Szász

Ne az olcsó árra, hanem a minőségre ügyeljen, ha gummisarkot vásárol!

Kérje cipészétől kifejezetten a valódi

„PALMA” kaucsuk sarkot és kaucsuk talpat!

Radio hird.

Nagyvárad i. hitközség.

HIRDETMEY.

Hitközségünk tagjait értesítjük, hogy a Cion-templomban, a templomudvarban lévő kis imaházban és a Kereskedelmi Csarnok nagytermében felállítandó pótimaházban az ülőhelyek jegyeit templomügyi bizottságunk a következő sorrendben fogja kiadni: 1. Augusztus hó 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26 és 27-én azon bérlek jegyeit adjuk ki, akik eddigi ülőhelyeiket ezidén is megtartani óhajtják. Amennyiben ez ideig a bérlek nem jelentkeznek, minden további figyelmeztetés nélkül fogjuk helyeiket másnak kiadni. 2. Az üresen maradt helyeket szeptember hó 2. napjától fogjuk a jelentkezőknek kiadni. 3. A magántulajdonosokat felkérjük, hogy jegyeiket legkésőbb szeptember 2-ig kiváltani szíveskedjenek, nehogy ellenkező esetben, mint üresen hagyott helyeket adjuk azokat bérbe. 4. Templomi ülőhelyeket csak azon hitközségi tagok kaphatnak, akiknek adóhátralékuk nincs. 5. A Kereskedelmi Csarnok pótimaházában az istentiszteletek alkalmával házkára fog tartatni. Felkérjük mindazokat, akik a házkára említéseket óhajtják, ülőhelyük jegyének kiváltásakor kérelmüket a bizottság elé terjesztésük. Az ülőhelyek jegyeit a hitközség Szilágyi Dezső utcai irodájában a megállapított napokon délelőtt 9—12 óráig, délután 3—6 óráig adjuk ki. Nagyváradon, 1923. augusztus hó. Nagyvárad i. hitközség templomügyi bizottsága.

Nagy művészt a LYDÓ-ban

Szász Ilona és dr Ferenzy Gyula művészek felleptével

Folyó hó 21, 22, 23, 24-én. Belépődíj nincs

Elsőrangú ételek és italok, valamint figyelmes kiszolgálásról gondoskodik

Koritnig Károly

Szeptember elsején nyit a színház

Együtt van az új váradi színtársulat.

Parlagi igazgató befejezte a szervezkedést

A nagyváradi színház küzdelmes és bizonytalanságba fult szezona után jó volt ez a néhány heti pauza. Új kedv és új lehetőségek kelnek életre a friss évad küszöbén. A színház kulturhivatása elé gördült akadályok elsimultak, s a bölcsen vezetett üzleti szellem megoldja a nehéz problémát: a jó társulat ime együtt van. Parlagi Lajos színgazgató befejezte a szervezkedést. Komoly feladat volt ez, hiszen a koncessziók körüli bajok olyan helyzetet teremtettek itt, hogy minden jobb tag másfelé keresett boldogulást. Az erdélyi direktorok meg örömmel látták e helyzetet és siettek is kihasználni. A nagyszerű együttesekből elszerződtek a jobb erőket, s Parlagi itt maradt az ő nagyon csonka társulatával. És mégis talpra állt. Azt mondja, hogy olyan társulatot szervezett, amilyenre nem igen volt itt még példa. Különb a tavalyinál. Semmiestre sem kívánunk prejudikálni, s elhisszük egyelőre a direktor szavait. Ha úgy van, ahogy állítja, maga látja hasznát, ha meg tévedett, a közönség maga lesz a kritikus. A váradi publikum igényét nem könnyű kielégíteni, főképen a tavalyi nívó után, de ha aztán megelégedett, akkor viszont a tavalyinál is jobb szezona van kilátás. Egyebekben ez a szezón szeptember 1-én kezdődik, s a jövő hét vasárnap este a Bajadér lesz a megnyitó előadása.

Parlagi Lajos különben tegnap délután érkezett haza budapesti utjáról, ahol a komoly nivót reprezentáló zenei erőket gyűjtött össze. A Nagyvárad Estilapnak ma a színgazgató a befejezett szervezkedés nyomán így nyilatkozott:

Mindenekelőtt a társulat volt tagjai közül szerződtem le azokat, akik a nagyváradi színházról a közönség igényeit minden időben kielégítették és ki fogják elégíteni. Természetesen, miután többen eltávoztak a nagyváradi színtársulat kebeléből, kénytelen voltam újakat hozni és minden igyekezéssel azon voltam, hogy méltó utódokat, esetleg olyanokat szerződtessék akik a közönség számára kellemes meglepetést fognak jelenteni.

Az operagyüttes kiegészítése képp a következő leszerződött tagok jutnak ide:

Baksay Judit drámai énekesnő a buda-miskolczi színtársulattól; a kiváló tehetségű művész Gyöngyi Izsónak, a híres pesti színésznek a lánya;

Gavara Jolán mezzoszoprán énekesnő, aki most végezte a pesti Zeneakadémiát;

Tihanyi Zoltán tenorista a budai színikörtől, ahol Halmay mellett fontos szerepeket is játszott, ide szerződött;

Felek Rezső baritonistát, a rendkívül tehetséges és most szerződött növendékét.

Az egyik erdélyi társulattól szerződtem Ocskay Mihályt. A tavalyi operagyüttesből itt maradt Márkus Gyula basszista.

Minden egyes leszerződött tag rendkívül végzett muzikalitásáról ismert. — mondja Parlagi — s valamennyinek meglepően szép hanganyaga van. Mindaddig, míg új operákat elő nem adunk, a régi operaműsor fogja dominálni a repertoárt, de tekintettel arra, hogy új szereposztásban kerülnek színre, minden repriz újdonságként fog hatni. A tavaly is előadott tizenhárom operán kívül be fogjuk mutatni a Hunyadi Lászlót, a Romeo és Juliát és a Hegyek alján. Új betanulásban a múlt szezónban nem adott operák közül az Aida, Hoffmann meséi, Lakmé és a Troubadour fognak műsorra kerülni.

A drámai ensembleban különösebb változás nem áll be. Pogány Janka, Jósika Mici, Körösy Juci, Benes Ilona, Tóth Elek, Harsányi Miklós, Madas István itt maradnak. Két új tag lesz: Soltész Anna társalgási színésznő és Sor Jenő lírai szerelmes és naturburs.

Az első drámai újdonság, a Fekete gyémántok lesz, amelyet Jókai Mór regényéből dramatisztált Hevesi Sándor. Ezt követi fogja Vajda Ernő Trónörökös, Terstyánszky Józsi Jenő Szidike-je és A vörös malom, Molnár Ferenc új drámája. A

klasszikusokat sem fogom elhanyagolni, 8—10 Shakespeare és 4—5 Molière darabot akarok színre hozni. A Shakespeare-előadások sorozatát a Makrancos hölgy-gyel nyitom meg.

Budapestről tegnap hazajövet jónéhány új színdarabot opera-anyagot, kottákat hoztam magammal, de a biharpüspöki vámhivatal, nyilvánvalóan tubuzgóságból, valamennyit elkobozta. Még ma felkeresem Hódor prefektus urat és intervenscióját fogom kérni a könyvek felszabadítására.

Az operettegyüttes szintén kibővül. Szerződtem Biczó Margitot, a buda-miskolczi társulattól; Bér Matildot; Tamás Benő táncos-komikust a pesti Unio-színházak jó nevű tagját, Borovszky Oszkár bonvivánt, Misoga László táncos komikust, Temesvárról és Vigh Ernő táncos színészt a Budapesti színházról, végül Kozma Hugó énekes bonvivánt.

Amint látható, mind a házirom együttes lényegesen több tagból fog állni, mint az elmúlt szezónban. Ez természetesen azt jelenti, hogy a gázsik is meg fog növekedni. Olyan horribilis fizetéseket kell adnom, hogy a helyi árak jelentékeny emelése elől elzárkózni nem lehet. Szilárdan hiszem azonban, hogy Nagyvárad Kulturát szerető közönsége, mint a múlt válságos viszonyai közt, úgy ezután sem vonja meg támogatását a magyar színházról.

Olcsóbb lesz Váradon a hús

Dr Hasas Sándor főállatorvas tekintettel az élőmarha árának lényeges csökkenésére ma délelőtt sürgős felterjesztéssel fordult a polgármesteri hivatalhoz, amelyben a husarak leszállítását javasolja.

Dr Vostinár János főjegyző tekintettel az ügy fontosságára azonnal érintkezésbe lépett a mérszárosok szövetségének elnökével és a tárgyalások eredményeként előreláthatóan csökkeni fog a ma érvényben lévő husarak.

Elkeseredett utcai harcok Athénben

a női meztelenség miatt

Athén, augusztus 21. Néhány nappal ezelőtt megalakult itt a Keresztény Hitbuzgók Társasága. A Társaság a meztelenség ellen való harcot tűzte ki céljául. A közönség elé bocsátott programjukban elmondották, hogy az utóbbi időben a nők mind szemérmetlenebbné váltak.

Odáig jutottunk, — szölt többek között a program — hogy tisztességes embernek már ki sem lehet az uccára menni, mert lépten-nyomon meztelen nyakakat, meztelen mellket és meztelen karokat lehet látni. Ez felháborító! Ez csúnyább, mint az istenkáromlás. A Keresztény Hitbuzgók Társasága azt a feladatot tette maga elé, hogy ezt a gyalázatot eltünteti a föld színéről. Igen jól tudja a Társaság, hogy szépszóval és prédikációval nem lehet a fekélyt leoperálni. Eppen ezért elhatározta, hogy tettekkel fogja programját megvalósítani. Figyelmezteti tehát a szemérmetlen nőket, ne vigyék az uccára meztelenségüket, mert meg fognak bűnhődni.

A Keresztény Hitbuzgók Társasága programját kinyomtatták, a falakra kiragasztották és a lapok is közzétek. Ennek ellenére a hölgyek továbbra is a régi ruháikban jelentek meg a nyilvánosság előtt. A Társaság néhány napig várt, aztán kiadta a jelszót:

mártott ecsettel bekenték a nyakát, mellét és karját. A megtámadott hölgy természetesen nem nézte nyugodtan ezt a procedurát. Kiáltott, sirt, sikított, kézzel-lábbal kapálózott, a Hitbuzgók azonban könyörtelenül bekenték a „meztelenséget”. Sőt még a toalettiét is össze-visz-sza mázolták.

A közönség összecsendült a jelenet látására, egyik része a hölgy mellett foglalt állást, míg a másik a Hitbuzgóknak adott igazat.

A hölgyek most már lovagiak kíséretében mentek ki az uccára. Mikor a Hitbuzgók hozzájuk közledek, a lovagok a szurkos emberekre rohantak. Parázs csata fejlődött ki közöttük. A Hitbuzgók ököllel és szurkával védekeztek, de a lovagok sem voltak restek és botokkal ütöttek el a meztelenség ellenségeit. Athén uccáin a verekedések egész sora játszódott le. A rendőrség néhol közbelépett, de legtöbbször arra az álláspontra helyezkedett, hogy intézzék el az ügyet egymás között.

Ma megkezdődött a nemzetközi teniszverseny

A NAC nemzetközi teniszversenye ma reggel kezdődött meg rendkívüli érdeklődés mellett. Az egyes versenyszámokra benevezett hírneves játékosok csak részben érkeztek meg. Többen csak ma délután jönnek meg. Ezért az ismerkedési banket is csak holnap este lesz a Fészekben.

Ma különben egész nap az előversenyeket bonyolítják, amelyeknek győztesei a döntőbe kerülnek. A délelőtti folyamán ifjúsági versenyek folytak, s a komolyabb mérkőzések délutánra jutnak.

Épületeket rekvirálnak iskolák céljaira

Az iskolák elhelyezése ügyében a tankerületi főigazgatóság tudvalevően megkereséssel fordult a városhoz, amelyben kérte azoknak az épületeknek megjelölését, amelyeket tanügyi célokra igénybe lehet venni.

Dr Hódor Viktor prefektus, dr Bucico Koriolán polgármester, dr Gocan Simon tankerületi főigazgató és Joanid ezredes megvizsgálták azokat a katonai célokra lefoglalt és már évek óta igénybevért középületeket, amelyek iskolák céljára alkalmasak lennének.

Dr Bucico Koriolán polgármester dr Hódor prefektus utján most felterjesztéssel fordult a kormányhoz és kérte a bizottság által alkalmasnak vélt épületeknek iskolák céljára való átengedését.

Hódor prefektus érdekes rendelete

Hódor Viktor Nagyvárad és Biharmegye új prefektusa meglepetéssel szolgált tegnap. Rendeletet adott ki, amelyben korrektségre, udvariasságra, jóakaratra inti a megye és a város tisztviselőit. Ha a prefektus, — akinek ezt a ténykedését az elismerés legőszintébb hangján regisztráljuk, — úgy véli, hogy itt az ideje már figyelmeztetni mindazokat, akik azt hiszik, hogy a közönség van értük és nem ők a közönségért, hát arra kérhetjük még, hogy szerezzen is érvényt becsületes rendelke-

zéseinek. Mert igaz van minden szavának, amely azt állítja, hogy a közönségben csak az támaszthat bizalmat a hatóságok iránt, ha annak mindenegyes tényezője részéről megértést tapasztal. Azt mondja a prefektus, hogy a tisztviselő helyezze magát a hozzáforguló fél lelkiállapotába és ügyét pártatlansággal és jogérzékkel kezelje. Ha minden esetben így lesz, sok-sok keserűség, sok-sok panasz fog elnémulni. Megelégedettséget kelteni a legjobb politika.

Apróhirdetések

Tíz leírt

hetenként bármennyi
könyvet elolvashat a
Hegedüs Hirlapiroda
kölsönkönyvtárában.

Ne

5-öljön 6-oljon
hirdessen a
Nagyvárad Estilap-ban

**FRISS
TÉLI KALAP
DIVATLAP
ÉRKEZETT**
A HEGEDÜS
HIRLAPIRODÁBA

Ne kótyavetyélje el értékeit,
hanem vigye el eladás végett
Rákóczi-ut 30. sz. alá SZÁSZ

Friss

**Férfi
Divatlapok**
érkeztek a
Hegedüs Hirlapirodába

Ingyen

Eladó

Házát,
Földjét,
Szőlőjét,
Üzletét,
Lakását,
Butorozott
szobáját v.
Ingóságait

jelentse be irodánkba:

„Ardeal”

Str. Postei (Uri-u.) No 8
minden díj nélkül sür-
gösen és diszkrétan
közvetítjük

Meghívásra személyesen megyek

Ingyen

LAKÁS

SZOBÁT, konyhát lelépéssel sürgösen
keresek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 617

FIATAL házaspár keres egy, esetleg
két szobás lakást, lehetőleg a központ-
ban. Csakis háztulajdonosokkal tárgya-
lok. Cim: Sonnenfeld könyvtárszék.

KÉT nagyobb diák intelligens orth. he-
lyen teljes ellátást keres. Cimet a Hege-
düs hirlapirodába kér. 823

SZOBÁS konyhás lakás butorral el-
adó, sürgösen. Kaszárnya-ucca 8. 827

KÜLÖNBEJÁRATU butoro-
zott szobát keresek havi 1000
leig fizetnék. Ügynökökre nem
reflektálok. Cimeket Nagyvárad
kiadóhivatalába kérek „Italiano”
jeligére. 825

ALKALMAZÁS

ELSŐRENDÜ fogtechnikus állást ke-
res. Cimeket a Hegedüs hirlapirodába
kér. 781

VILLANYMOTORRAL tűzfavágást 10
métertől feljebb bármely mennyiségben
a legutányosabb árban vállalom. Cim:
Bereczky Lajos, Rákóczi-ut 28/b.

SUCHE tüchtiges Stuben-
mädchen per 1-te Sept. Adresse
zu der Expedition.

ÜGYES szobaleányt keresek
szeptember 1-re. Cim a Hegedüs
Hirlapirodában.

ÉKSZERÉSZ tanuló azonnali helyépre
felvétetik. Schwartz ékszerész (Horváth
zálogház) Egyesülési (Szent László) tér.

INTELLIGENS német vagy magyar
nőt két gyermekhez keresünk. Hönig,
Dudek-ucca 4. 818

INTELLIGENS házvezetőnő, lehetőleg
izraelita felvétetik. Gilányi-utca 2. 819

MANIKÜRÖS lányokat azonnalra ke-
res Ramminger, Bazár-épület. 821

ÜGYES tanulóleányok felvé-
tetnek Herschmann cukorka-
gyárban, Alexandri (Teleki) uc-
ca 28. 826

SUCHE deutsches Mädchen
zu einem 6 jährigen Mädel vor-
stellen 2—5 Beer Str. Reg. Ferd.
12. III. 17. 828

RIKKANCS flut, ügyeset a Nagyvá-
rad Estilap árusításához felvesz a Hege-
düs hirlapiroda.

ADÁS-VÉTEL

NAGY választék hencser takarókban
gyári és perzsa szőnyegekben, kettős
Wertheim kasszák, hálószobák és min-
den más butorokban Beck és Benjámín-
nál Str. Gogalniceanu (Várady Zsig-
mond) ucca 11. Telefon 1703. 799

EBÉDLŐ nagy perzsaszőnyeg 2 és fél
—3 és fél méter, perzsaszőnyeg, átvétők
perzsa abrosz, perzsa függönyök, szmyr-
na szőnyegek, argaman szőnyeg, seziön
takaró, plédok, festmények, egy sárga
kerek kötött selyem abrosz, egy nagy
kelin ebédlő abrosz eladók. Rákóczi-ut
30. jobbra, Szász. 761

EGY jókarban lévő gyermekkosci el-
adó. Velencepart 39, az udvarban. Ny

ELADÓ sürgösen Fecske-utca 3. szá-
mu ház. Bővebbet ugyanott. 761

KITÜNŐ fémszerkezetű rövid fekete
zongora eladó. Cim Hegedüs hirlapiro-
dában. 748

TEJSZEPARÁTOR eladó. Rákóczi-ut
30. jobbra, Szász. 711

EGY komplett paliszánder-ebédlő el-
adó. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 744

KÖTÖTT kézimunka ruhák, 2 kötött
cape, gyermek kötött ruha, 3 méter bar-
na szövet, egy gyapjú kendő, 1 pár lakk-
cipő, indiai ezüst sál, fekete és fehér kő-
csagtól, egy perzsa ajour tálcabetéti el-
adók. Rákóczi-ut 30. jobbra, Szász. 595

LEGGYORSABBAN eladhat
mindennemű tárgyait szőnyegek,
képek, fehérneműek stb., ha bi-
zományba átadja Aulich-ucca 1.
(Hadapródiskolától balra.)

BÉRBE adó faaprító telep. Telepen-
gedélyezési joggal. Cim a Hegedüs Hir-
lapirodában. 681

ELADÓK fehér storok, batik lámpa-
ernyők nagyon olcsón. Szász, Rákóczi-
ut 30., jobbra.

SEMPERIT prima tenniszlapa-
da 65 leírt, rakettek legolcsób-
ban kaphatók a Farkas Áruház-
ban, Jorga Miklós (Zöldfa) utca
5. szám.

ÜZLETHELYISÉG a központban sür-
gösen átadó. Cim a Hegedüs hirlapirodá-
ban. 824

EGY kisebb ebédlő fajler eladó. Micu
Samuil Klein (Szabadság) ucca 6. 822
820

KERÉKPÁRT megvételre keresek 9
éves gyermek részére. Cim Hegedüs hir-
lapirodába. 806

KÉZIMUNKÁ ágyterítők, storok, vit-
rázsok, terítők, montirozatlan kelm, go-
belin és batik diványpárnák, kötött és
arany terítők typoenel és külön typoe-
nek, ágyhuzatok, hálókabátok, abroszok
szalvétával, zsebkendők eladók. Rákó-
czi-ut 30. jobbra, Szász. 592

KÜLÖNFÉLÉK

GOUVRÉ ÉS PLISSÉ munkák
olcsón és jól készülnek Strada
Alexandru (Teleki-utca) No. 22.

VIZUMOKAT utlevelekre gyorsan és
pontosan csak a Hegedüs hirlapiroda in-
téz el. Telefon 13-01. 100

Hirdessen

**a villamos
kocsikban**

**Az egész város állan-
dóan látja hirdetését**

**Kitűnő világvárosi
reklámeszköz!**

**Hirdetésait
felveszi a
Hegedüs Hirlapiroda**

Str. Reg. Ferdinand 9,
Özv. Petri Árpádné
ékszerészeti üzletében

HERBST ékszerész
most magas árakat fizet
aranyért, brillánért, ezüstért

**Dombor-
nyomásu
névjegyeket**

monogrammos és szöve-
ges levélpapírokat,
PECSETBÉLYEGEKET,
címkéket stb. stb.
gyönyörű kivitelben
és izlésesen készít

„Sunfield”

dombor-műnyomda
Oradea-Mare, Str.
Vlahuta 29. szám

Eladó

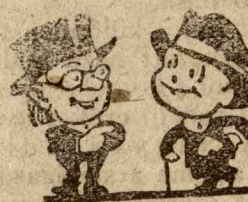
Egy adómentes, jól jövedelmező
bérház, vasútállomáshoz közel,
kereskedelmi vállalatnak nagyon
alkalmas.

Továbbá eladó

évtizedek óta fennálló konkur-
rencia nélküli, igen jól jövedel-
mező üzlet. Cim

Ardeal Iroda Posta (Uri)-u. 8.

Hallotta?

**24 óra alatt
vizumoz a
Hegedüs
Hirlapiroda**

Telefon 15-01

LAKÁSOK

Sztaroveszky-uccán 4 parkettes, fürdő-
szobás confortos. Rulikovszky-uton elől
2 parkettás, fürdő, cseléd szobás, kony-
has egyszerűbb lakás van, több 1 szo-
bás lakások sürgösen eladók. Rákóczi-
uton 4 parkettás, fürdőszobás, confortos
lakás cserélne 2 parkettás confortos la-
kással. csak központban. Azonkívül van
több lakás csere.

WEISZ GIZI közvetítő irodája
Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sarkán)

Öt leírt

a legjobb könyvet elol-
vashatja a

Hegedüs Hirlapiroda
kölsönkönyvtárában.

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad